

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

МУКАЧЕВО
27 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ

УДК 373.3/.5.015.31:159.923(477)(043.2)

*Розглянуто і схвалено кафедрою теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 29 вересня 2023 року)*

Рецензенти:

Кіліченко Оксана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ).

Кравченко Тетяна Миколаївна, PhD, доктор філософії в галузі Освіта/Педагогіка, викладач кафедри англійської мови, літератури та методики іноземних мов, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

Наукове консультування і редагування:

доктор педагогічних наук, професор Товканець Ганна Василівна.

H74

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (27 вересня 2023 р., Мукачево) / За заг. ред. Г. В. Товканець. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 130 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-3), Недосека І. Р. (ПО-2), Нестерук А. А. (ПО-2), Чорноморець А. О. (ПО-2), Сарканич К. В. (ПО-4), Мороз М. В. (ПО-21сп).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат,
цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

3. Олійник П. М. Дидактичні принципи навчання та їх дидактико-методичні особливості. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі. Київ: Вища школа. 2003. С. 55–68.

4. Плиско К. М. Лінгводидактичні основи організації навчання української мови в загальноосвітній школі : автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02. Український держ. педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 1997. 51 с.

5. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах / С. О. Караман, О. В. Караман, О. М. Горошкіна та ін. / за ред. М. І. Пентилюк. Київ: Ленвіт. 2003. 302 с.

Когутич М.В.,
здобувачка першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності «Початкова освіта», група ПО 1-сп
Науковий керівник:
к.п.н., доц. Кузьма-Качур М.І.

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Серед основних завдань Нової української школи – виховання вільної особистості, готової до саморозвитку і неперервної освіти. Важливим чинником, що дає змогу реалізувати це завдання успішно, є залучення молодших школярів до дослідницької діяльності. Впровадження в освітній процес дослідницької діяльності активізує механізми саморозвитку дитини.

Успішному впровадженню дослідницької діяльності в освітній процес сприяє використання педагогом на уроці різноманітних інтерактивних методів і прийомів, що забезпечують розвиток творчої активності молодших школярів, формування у них дослідницьких умінь.

Дослідницька діяльність учнів – освітня технологія, де головним засобом є навчальне дослідження, у процесі якого передбачається виконання учнями дослідницьких навчальних завдань з невідомим заздалегідь рішенням, спрямованих на створення удосконалених уявлень про об'єкт або явище навколишнього світу. Може здійснюватися під безпосереднім чи опосередкованим керівництвом вчителя.

Дитяча потреба в дослідницькому пошуку обумовлена біологічно. Кожна дитина народжується дослідником. Невгамовна жага нових вражень, допитливість, цікавість, прагнення спостерігати й експериментувати традиційно розглядають як важливі риси дитячої поведінки. Дослідницька активність – природний стан дитини. Вони налаштовані на дослідження світу і прагнуть його пізнавати. Саме це внутрішнє прагнення до пізнання через дослідження, породжує дослідницьку поведінку і створює умови для дослідницького навчання.

Науковець Н. Падун представляє дослідницькі вміння особистісним досвідом учнів, який виражається в готовності і здатності виконувати операції, складові дослідницької діяльності. Автор стверджує, що дані вміння формуються завдяки спеціальним вправам. Дослідницькі вміння, на її думку, характеризуються наявністю

мети, способам діяльності та умовами її виконання, інтелектуальним і свідомим характером й синтетичністю, що дозволяє застосовувати вміння в різних ситуаціях[3].

Державним стандартом загальної початкової освіти окреслено в природничій освітній галузі загальні результати навчання учнів, досягнення учнем яких можливе лише на основі активного впровадження дослідницьких методів навчання [2, с. 8–9]:

- виявлення і формулювання дослідницької проблеми;
- визначення мети дослідження і висування гіпотези;
- планування дослідження;
- спостереження, дослідження, моделювання;
- аналіз та обґрунтування результатів дослідження, формулювання висновку;
- проведення самоаналізу дослідницької діяльності.

Інтегрований курс «Я досліджую світ» забезпечує формування дослідницької компетентності на засадах міжпредметної інтеграції та чуттєвості в процесі формування нового знання [1, с. 29–33].

Дослідницька діяльність пов'язана із розв'язанням учнями творчої, дослідницької задачі із задалегідь невідомим розв'язком і передбачає організацію наступних етапів:

- 1) Етап виявлення проблеми (протиріччя) та усвідомлення її (його) змісту.
- 2) Етап застосування відомих учням знань і способів діяльності для вирішення проблеми (подолання протиріччя).
- 3) Етап формулювання припущення або висунення гіпотези щодо способу чи результату розв'язання проблеми (подолання протиріччя).
- 4) Етап послідовного виконання дій з виявлення істинності чи хибності висунутого припущення.
- 5) Етап формулювання висновків на основі отриманих даних.

Навчання через дослідження в сучасній освітній практиці розглядається як один з ефективних способів пізнання навколишнього світу учнем. Особливе значення, у даному виді організації дослідницької діяльності молодших школярів, має пошук відповідей на власні запитання, постановка запитань учителем та вміння учня скеровувати власну пізнавальну діяльність самостійно.

Таким чином, процес формування дослідницької компетентності учнів початкових класів є спеціально організованим, пізнавально-творчим процесом, який характеризується цілеспрямованістю, активністю, предметністю, вмотивованістю і свідомістю.

Список використаних джерел:

1. Бібік Н. Переваги і ризики запровадження компетентнісного підходу в шкільній освіті. Гірська школа українських Карпат. № 8–9. 2013. С. 26–30.
2. Державний стандарт початкової освіти.
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
3. Падун Н. О. Навчально-дослідницька діяльність як засіб формування дослідницьких умінь учнів. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя // Психолого-педагогічні науки. № 1. 2012. С. 90-93.

Тенденції розвитку педагогічної освіти в країнах Європейського Союзу як напрям дослідження компаративістики у сфері освіти.....	
Дацер Е. І., Король Н. В. Актуальні проблеми інклюзії в умовах реформування початкової школи.....	23
Добоні А. А., Лалак Н. В. Інноваційні підходи до організації освітнього процесу у початковій школі.....	25
Драгуська О. В., Товканець Г. В. Екологічне виховання у формуванні екологічно спрямованої поведінки молодших школярів.....	27
Дрогобецька Н. С., Король Н. В. Важливість використання ігор у навчальному процесі початкової школи.....	29
Зорівчак М. В., Човрій С. Ю., Ретроспектива системи педагогічної освіти Фінляндської Республіки	31
Карпович О., Волинець Ю., Фаловська І. Д. Вплив сімейного оточення на психологічний розвиток дитини.....	33
Кенез І.М., Молнар Т.І. Просторово-предметна організація освітнього середовища в Новій українській школі.....	34
Клюса К. І., Шипович М. В. Принципи навчання фонетичної системи в методиці навчання української мови в початковій школі.....	36
Когутич М.В., Кузьма-Качур М.І. Дослідницька діяльність, як засіб формування особистості молодшого школяра.....	38
Козлінський Н. С., Ошурко І. С.	40

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>